

GREENPEACE

องค์กรสิ่งแวดล้อมขึ้นชมรัฐบาลไทยออกกฎหมาย ห้ามนำเข้าขยะพลาสติก ย้ำหลังจากนี้ต้องบังคับใช้อย่างจริงจัง

เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2567 กระทรวงพาณิชย์ได้ออก[ประกาศ](#) กำหนดให้เศษพลาสติกภายใต้พิกัดศุลกากรประเภท 39.15 เป็นสินค้าที่ห้ามนำเข้ามาในราชอาณาจักร นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2568 เป็นต้นไป องค์กรภาคประชาสังคมด้านสิ่งแวดล้อมที่ทำงานเพื่อยุติมลพิษพลาสติกในประเทศไทยขอชื่นชมมาตรการดังกล่าว และมีความเห็นว่า การห้ามนำเข้าขยะพลาสติกเป็นสิ่งที่รัฐบาลต้องดำเนินการอย่างจริงจัง เพื่อป้องกันไม่ให้ประเทศไทยกลายเป็นแหล่งรองรับขยะพลาสติกจากต่างชาติ และป้องกันผลกระทบจากมลพิษพลาสติกภายในประเทศไม่ให้รุนแรงยิ่งขึ้น โดยจะช่วยตัดวงจรอุปทานของโรงงานจัดการขยะและรีไซเคิลพลาสติกนำเข้าอันตราย นอกจากนี้ นโยบายดังกล่าวยังเป็นการปกป้องระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในประเทศ รวมไปถึงถึงรายได้และวิถีชีวิตของกลุ่มชาเลนจ์และคนเก็บขยะ

ปัญหาการนำเข้าขยะพลาสติกกลายเป็นวาระระดับชาติเมื่อปี พ.ศ. 2561 หลังประเทศจีนประกาศห้ามนำเข้าขยะพลาสติกและขยะอีกหลายชนิดเข้าประเทศตั้งแต่สิ้นปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป ส่งผลให้ประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา และประเทศในสหภาพยุโรป ที่เคยส่งออกขยะไปประเทศจีนส่งออกขยะมาที่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นจำนวนมาก รวมถึงประเทศไทยด้วย

GREENPEACE

ขยะพลาสติกที่หลังไหลเข้ามาในประเทศไทยส่งผลให้เกิดการขยายตัวของโรงงานคัดแยกและรีไซเคิลพลาสติกขึ้นมาก โรงงานจำนวนไม่น้อยเป็นการลงทุนจากต่างชาติ โดยเฉพาะ จากทุนจีน ทั้งยังพบว่าโรงงานเหล่านี้มักประกอบกิจการโดยผิดกฎหมาย และไม่คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน การที่รัฐบาลไทยประกาศห้ามนำเข้าเศษพลาสติกหรือขยะพลาสติกดังกล่าว ภาคประชาสังคมเห็นว่า เป็นมาตรการที่จะป้องกัน “การส่งออกมลพิษจากประเทศพัฒนาแล้ว มายังประเทศไทย” ซึ่งพฤติกรรมส่งออกขยะข้ามแดนจากกลุ่มประเทศเหล่านี้เสมือนเป็นรูปแบบหนึ่งของการสร้าง “อาณานิคมขยะ” เพื่อรองรับของเสียที่ประเทศของตนไม่ต้องการ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ภาคประชาสังคมหลายองค์กรได้ร่วมกันเคลื่อนไหวคัดค้านการส่งออกขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์มายังประเทศไทย รวมถึงประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง รัฐบาลไทยได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะ

อิเล็กทรอนิกส์ขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เพื่อกำหนดมาตรการห้ามนำเข้าขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และยังมีการจับกุมผู้นำเข้าขยะพลาสติกและโรงงานรีไซเคิลพลาสติกที่กระทำผิดกฎหมายจำนวนมากในระหว่างปี พ.ศ. 2561-2562 อย่างไรก็ตาม การประกาศห้ามนำขยะพลาสติกประสบปัญหาและเสียงคัดค้านจากผู้นำเข้าและผู้ประกอบการรีไซเคิลพลาสติก ทำให้การดำเนินมาตรการห้ามนำเข้าขยะพลาสติกล่าช้าออกไป จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2564 องค์กรภาคประชาสังคม 72 องค์กรได้ร่วมกันออกแถลงการณ์กระตุ้นให้รัฐบาลไทยเร่งออกกฎหมายห้ามนำเข้าขยะพลาสติกโดยเด็ดขาด และในที่สุด ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 คณะรัฐมนตรีได้มีมติห้ามนำเข้าขยะพลาสติก โดยจะมีผลหลังจากวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.

GREENPEACE

2567 เป็นต้นไป ปัจจุบันมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวกลายเป็นกฎหมาย โดยประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้เศษพลาสติกเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2567 ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2568 ที่จะถึงนี้

ภาคประชาสังคมเห็นว่า หลังจากที่ถูกกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้ในปีหน้าแล้ว รัฐบาลไทยจะต้องดำเนินการให้มีการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวอย่างเคร่งครัดจริงจัง

“การห้ามนำเข้าขยะพลาสติกของประเทศควรเกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 แต่คณะอนุกรรมการฯ ได้ผ่อนผันให้กับบริษัทผู้นำเข้าและผู้ประกอบการรีไซเคิลได้มีเวลาปรับตัวเป็นเวลาสามปี ซึ่งก็ครบกำหนดแล้ว แม้การออกกฎหมายจะล่าช้าไปบ้าง แต่การประกาศใช้กฎหมายนี้ถือเป็นสิ่งที่ดีมาก และประเทศไทยถือเป็นผู้นำภูมิภาคอาเซียนที่มีกฎหมายห้ามนำเข้าขยะพลาสติก ดังนั้น ภาคประชาสังคมจะต้องติดตามเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องต่อไปว่า ผลการบังคับใช้กฎหมายนี้จะเป็นอย่างไรต่อไป และจะยังมีการลักลอบนำเข้าเหมือนขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกกฎหมายห้ามนำเข้าแล้ว แต่ก็ยังมีการลักลอบนำเข้าอีกจำนวนมากหรือไม่” เพ็ญโฉม แซ่ตั้ง ผู้อำนวยการมูลนิธิบูรณะนิเวศ (EARTH) กล่าว

“เมื่อมีกฎหมายแล้ว หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมศุลกากร กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมควบคุมมลพิษ ที่เป็นหน่วยงานหลักจะต้องร่วมมือกันในการป้องกันไม่ให้มีการนำขยะพลาสติกภายใต้พิกัดศุลกากร 39.15 จะต้องพัฒนาระบบและแนวทางการทำงานเพื่อการติดตามและตรวจจับการนำเข้าขยะผิดกฎหมาย รวมไปถึงการส่งคืนแก่

GREENPEACE

ประเทศต้นทาง นอกจากนี้ กฎหมายปัจจุบันไม่ได้มีการควบคุมการส่งผ่าน นั้นหมายความว่า ประเทศไทยอาจยังถูกใช้เป็นทางผ่านในการส่งขยะพลาสติกไปประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน นี่เป็นสิ่งที่รัฐบาลต้องป้องกันไม่ให้เกิด” ปุณณธร จิงสมาน นักวิจัยโครงการพลาสติก มูลนิธิความยุติธรรมเชิงสิ่งแวดล้อม (EJF) กล่าว

พิชามณูษ์ รักรอด หัวหน้าโครงการรณรงค์ยุติมลพิษพลาสติก กรีนพีซ ประเทศไทย กล่าวว่า “กฎหมายฉบับปัจจุบันเป็นการห้ามนำเข้าสินค้าภายใต้พิกัดศุลกากร 39.15 เพียงพิกัดเดียว แต่ที่ผ่านมา พบว่ามีการนำเข้าขยะพลาสติกโดยสำแดงภายใต้พิกัดศุลกากรอื่น เช่น สำแดงว่าเป็นกระดาษ รัฐบาลไทยควรประเมินและตรวจหาพิกัดศุลกากรที่มีความเสี่ยงในประเด็นนี้ เพื่อพิจารณาขยายขอบเขตของการห้ามนำเข้าหากเหมาะสม ในการทำงานเหล่านี้ ภาครัฐควรเปิดให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมและมีการสื่อสารการดำเนินงานต่อสาธารณชนอย่างโปร่งใส”

ภาคประชาสังคมเห็นว่า การห้ามนำเข้าขยะพลาสติกในปี พ.ศ. 2568 ทำให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้นำของภูมิภาคอาเซียนในการแก้ไขปัญหามลพิษขยะ ประเทศไทยควรใช้โอกาสและบทบาทนี้ในการผลักดันการควบคุมและยับยั้งปัญหาการค้าขายขยะข้ามพรมแดนในระดับภูมิภาคและในระดับโลก โดยสามารถส่งมอบประสบการณ์และองค์ความรู้ให้กับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมไปถึงพัฒนาแนวทางในการควบคุมการนำเข้าขยะมาในภูมิภาคอาเซียน และการควบคุมการค้าขายและเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนภายในภูมิภาคเองด้วย นอกจากนี้ ประเทศไทยควรมีบทบาทในการผลักดันการควบคุม

GREENPEACE

การส่งออกขยะพลาสติกตั้งแต่ต้นทาง เพื่อลดภาระของประเทศผู้นำเข้า และประเทศที่ขยะถูกส่งผ่านในการติดตามตรวจสอบ แล้วไปควบคุม ประเทศผู้ส่งออกให้มากขึ้น โดยมาตรการดังกล่าวได้ถูกหยิบยกขึ้นมา แล้วในการเจรจาเพื่อจัดตั้งมาตรการที่มีผลผูกพันทาง กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยมลพิษพลาสติก หรือ “สนธิสัญญา พลาสติกโลก”

หากต้องการสัมภาษณ์ หรือข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ:

1. ฐิติกร บุญทองใหม่ ผู้จัดการแผนงานของเสียและมลพิษอุตสาหกรรม มูลนิธิบูรณะนิเวศ โทร 086-392-5307 อีเมล thitikorn.b@earththailand.org
2. ปุณณธร จิ่งสมาน นักวิจัยโครงการพลาสติก มูลนิธิความยุติธรรมเชิงสิ่งแวดล้อม (EJF) โทร 090-981-6336 อีเมล punyathorn.j@ejfoundation.org
3. วิริยา กิ่งวัชรพงษ์ ผู้ประสานงานสื่อมวลชน กรีนพีซ ประเทศไทย โทร 091-770-3523 อีเมล wkingwat@greenpeace.org
4. สุภาวรรณ ศรีรัตนะ ผู้ประสานงานภายในประเทศ สมาคมแทรชฮีโร่ไทยแลนด์ โทร 063-213-0496 อีเมล thailand@trashhero.org

หมายเหตุบรรณาธิการ

มูลนิธิบูรณะนิเวศ (Ecological Alert and Recovery - Thailand: EARTH)

เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนไม่แสวงหาผลกำไร ที่มุ่งเน้นงานศึกษาและติดตาม ปัญหาจากมลพิษอุตสาหกรรมและความปลอดภัยจากสารเคมี โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสนับสนุนความเป็นธรรมทางสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมสิทธิชุมชน สิทธิการเข้าถึง ข้อมูล สิทธิการมีส่วนร่วม สิทธิในการได้รับความเป็นธรรม ความโปร่งใส ธรรมาภิบาล รวมถึงความรับผิดชอบของภาคเอกชนภายใต้หลักการ “ผู้ก่อมลพิษ เป็นผู้จ่าย”

GREENPEACE

มูลนิธิความยุติธรรมเชิงสิ่งแวดล้อม (Environmental Justice Foundation: EJF) ทำงานในระดับนานาชาติ เพื่อผลักดันนโยบายและขับเคลื่อนการปฏิรูปอย่างเป็นระบบและยั่งยืน เพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชนผ่านการตรวจสอบและการสนับสนุนนักกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มชาติพันธุ์ ชุมชน และนักข่าวอิสระ โดยเป้าหมายของการรณรงค์ คือเพื่อการดำรงไว้ซึ่งอนาคตที่สมบูรณ์ เสมอภาค และยั่งยืน

กรีนพีซ ประเทศไทย (Greenpeace Thailand) เป็นองค์กรอิสระ ทำงานรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมในระดับสากล โดยใช้การเผชิญหน้าอย่างสร้างสรรค์และสันติวิธีเพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม ผลักดันนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและขับเคลื่อนขบวนการทางสังคมเพื่อนำเสนอทางออกของปัญหาเพื่ออนาคตที่น่าอยู่ ปลอดภัย เป็นธรรมและส่งเสริมสันติภาพ

แทรชฮีโร่ (Trash Hero) เป็นองค์กรอิสระที่ขับเคลื่อนโดยกลุ่มอาสาสมัคร มุ่งเน้นการสร้างการเปลี่ยนแปลงจากระดับชุมชนทั่วโลก กระตุ้นและสนับสนุนให้ทุกคนช่วยกันป้องกันและแก้ปัญหามลพิษจากขยะ โดยเฉพาะขยะพลาสติก ทั้งด้านวิถีชีวิตและด้านระบบการผลิตและดับทกกฎหมาย เป้าหมายเพื่อความยั่งยืน ระบบหมุนเวียนที่แท้จริง ด้วยนิยาม “เราทำความสะอาด เราให้ความรู้ เราเปลี่ยนแปลง”